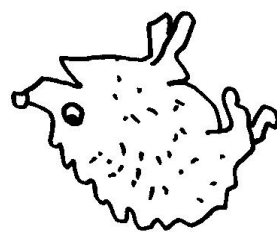
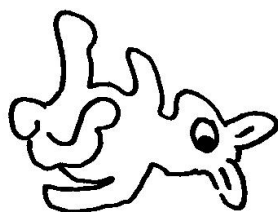
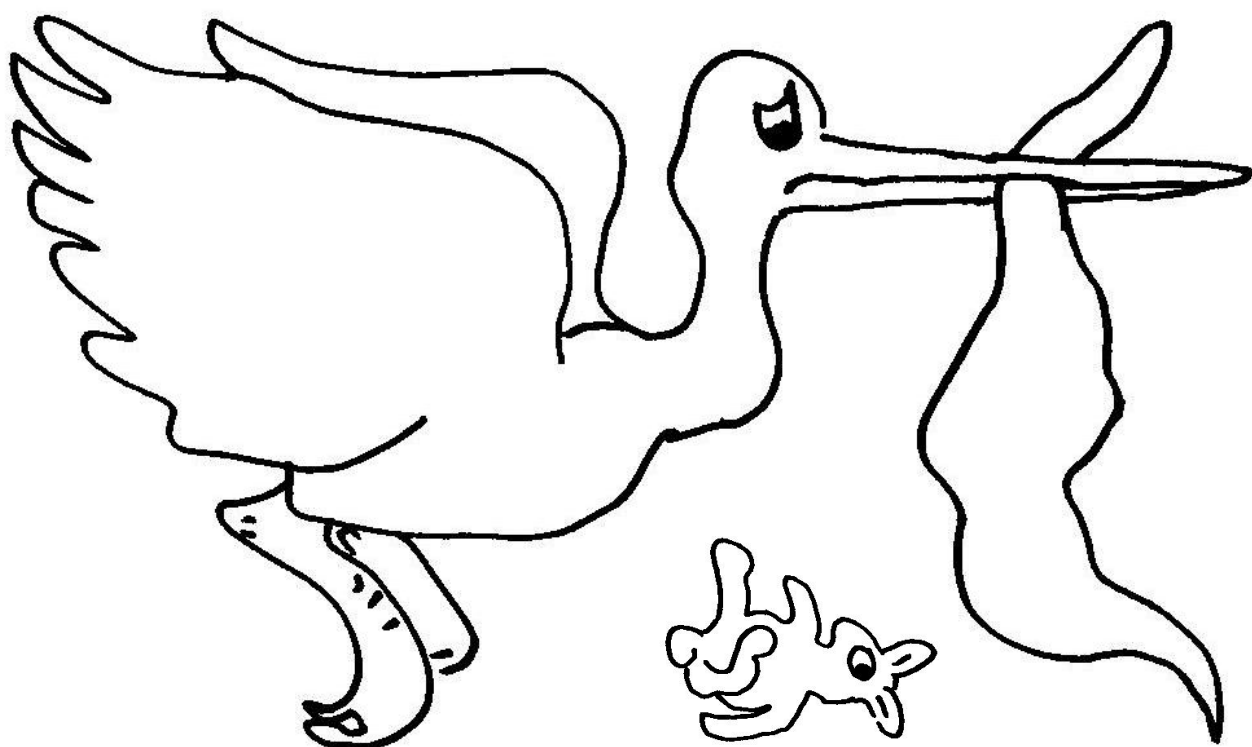

Lenteperikelen in de stadsnatuur

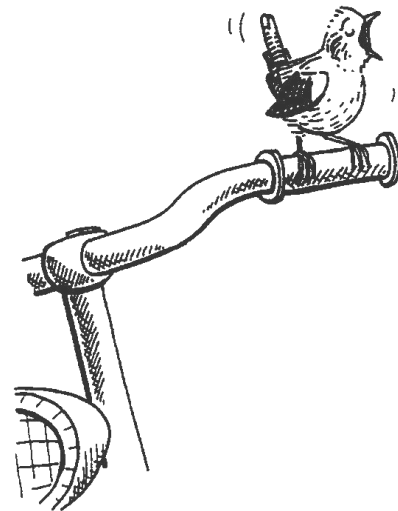

cnme | C
Maastricht en regio

info@cnme.nl
www.cnme.nl

Beestige buren in de stad

Waar we ook wonen, er zijn altijd wel dieren in de buurt. Ook in de stad. Van sommige soorten zo veel dat ze ons eigenlijk niet eens meer opvallen. Overal zie je vogels. Ze zijn gewend aan drukte en lawaai en hebben zich aangepast aan de stad. Ook dieren die eerst huisdier geweest zijn, zwerven rond in de stad en vinden daar meer dan genoeg te eten. De meeste stadsduiven stammen af van postduiven en al die verwilderde zwerfkatten stammen af van troeteldieren. Andere dieren leiden een meer verscholen bestaan in de stad, maar ze zijn er wel degelijk zoals steenmarters en egels. Soms zie je ook pootafdrukken, knaagsporen en keutels. Er duiken steeds meer wilde soorten op zoals vossen, steenmarters, bevers en roofvogels.

Iedereen welkom?

We zijn niet met alle dieren even blij. Duiven worden ook wel vliegende ratten genoemd. Ze poepen alles onder en kunnen ziektes overbrengen. Verwilderde huiskatten maken vuilniszakken open en steenmarters zijn dol op remkabels van auto's. En wie wordt er nou blij van ratten en muizen in huis, van een wespennest bij de voordeur of slaapkamerraam, van mieren op het aanrecht of van een steenmarter op zolder?

Hoe meer eten, hoe meer dieren, hoe meer jongen

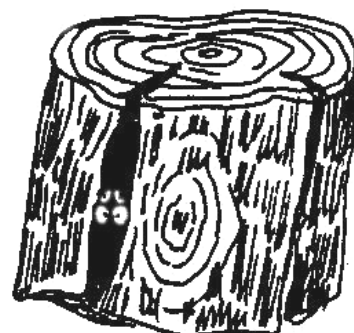
Voor stadsdieren is het leven anders dan voor dieren buiten de stad. De temperatuur in de stad is hoger door huizen, auto's en industrieën. Door de straatverlichting hebben vogels bijvoorbeeld wel meer tijd om naar voedsel te zoeken, maar moeten ook harder naar elkaar fluiten om over het verkeerslawaai heen te komen. Er is veel beschutting en omdat er meer dan genoeg voedsel is, krijgen ze ook eerder en meer jongen dan hun soortgenoten buiten de stad. Eenden, ratten en muizen krijgen erg veel jongen en dat is niet voor niets. Er worden in de natuur ook heel veel eendjes, ratjes en muisjes opgegeten. Net zoals in de 'gewone' natuur maken de verschillende diersoorten ook in de stad jacht op elkaar. Vogels voeren hun jongen met rupsen. Katten jagen op woelmuizen, jonge konijnen, vogeltjes en muizen. Kraaien en eksters loeren op jonge vogeltjes. Roofvogels eten muizen, ratten, vogeltjes en jonge eendjes. Ratten lusten eieren en jonge eendjes.

Een paar rekensommetjes

Stel je eens voor dat alle eendenparen in Nederland per jaar elk vijftien kuikens zouden grootbrengen. Het aantal eenden in Nederland zou heel snel acht keer zo groot worden. Een poes kan wel twee maal per jaar 5 jongen krijgen. En die jongen zijn op de leeftijd van 7 maanden vruchtbaar. Tel maar uit!

Ik zie, ik zie wat jij niet ziet

De meeste dieren die in de stad jongen krijgen verstoppen die goed zodat niet bekend is hoeveel het er zijn, hoe het met ze gaat, hoeveel er dood gaan en hoeveel er opgegeten worden door andere dieren. Andere diersoorten zijn overdag of 's nachts wel zichtbaar en daarvan kun je in de stad de nesten of de jongen wel zien.

Duiven

De ene gemeente probeert duivenoverlast tegen te gaan met hoge boetes op het voeren van duiven. Bij een andere gemeente is het strooien van rijst bij bruiloften streng verboden. Dierenbeschermers pleiten voor het plaatsen van 'duiventorens' in de steden, het voeren van onvruchtbaar makend voer of het schudden of weghalen van de eitjes. Gebouwen worden beschermd door 'duivenwerend' materiaal en soms worden duiven weggevangen en afgemaakt.

Eenden

Veel 'wilde' eenden die je in de stad ziet, zijn kruisingen tussen huiseenden en in het wild levende dieren. In de natuur heeft een mannetjeseend één vrouwtje en is er ruimte genoeg. In de stad gedragen eenden zich anders dan in de natuur. In de stad is zoveel voedsel dat er teveel mannetjes bij elkaar leven. Ze grijpen ieder vrouwtje dat ze krijgen kunnen en die worden dan behoorlijk toegetakeld, soms zelfs verdronken.

Andere vogels

Koolmeesjes en pimpelmeesjes broeden graag in nestkastjes en slepen per dag wel 2000 rupsen aan voor hun nestje jongen.

Konijnen

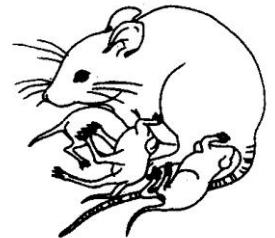
Konijnen leven in familiegroepen. Konijnen zijn heel nieuwsgierig, maar durven dat pas te laten zien als ze zich op hun gemak voelen. Dat is meestal in de avondschemering. Het woongebied van een konijnenfamilie in de vrije natuur kan wel 20 hectare groot zijn en dat is ongeveer 40 voetbalvelden groot. De vaste konijnenpaden (wissels) leiden langs de ontsnappingsingangen. Bij gevaar trommelen ze met de achterpoten om elkaar te waarschuwen.

Egels

Egels behoren in Nederland tot de beschermde dieren. Een egel is een nachtdier. Als je op klaarlichte dag een egeltje ziet lopen, is er dus iets mis mee. Egels zijn beschermd, dus mogen ze alleen opgepakt worden om ze bijvoorbeeld naar een veilige plek te brengen. Geef egeltjes nooit melk! Ook niet aan jonge egeltjes. Je mag de egeltjes die in je tuin wonen wel wat kattenvoer geven. Denk er aan dat zieke egeltjes vaak onder de vlooiën en de teken zitten.

De ene kraamkamer is de andere niet

Jonge dieren zoals konijnen, egeltjes en muizen worden helemaal blind, kaal en hulpeloos geboren en hebben dus een veilig en warm nestje nodig. Direct na de geboorte likt het moederdier het jong droog. De jonge dieren drinken melk bij de moeder. In de eerste melk (de biest) zitten afweerstoffen tegen allerlei kwalen. De jongen blijven in het nest tot ze groot genoeg zijn om alleen op avontuur te gaan.

Bij veel vogels worden eveneens hulpeloze en kale jongen geboren. Die blijven ook in een nestje totdat ze groot genoeg zijn. Dat is bij de meeste zang- en roofvogels het geval. Veel jonge vogels vallen uit het nest, worden niet meer gevoerd of gewoon door de ouders uit het nest gekieperd. Meestal waren ze niet sterk genoeg. Eksters, kraaien en katten hebben dat zo in de gaten en laten zo'n smakelijk hapje niet liggen. Er zijn ook dieren die "kant-en-klaar" geboren worden zoals hazen, herten, en paarden.

Ze hebben al een vachtje en kunnen meteen zien en flink rennen. Dat is erg handig want ze hebben geen warm holletje waar ze zich kunnen verstoppen als er gevaar is. Ze drinken melk bij de moeder maar eten al vlug mee van planten en zaden. De kuikens van eenden, kippen en fazanten hebben bij de geboorte al veren en gaan bijna meteen met de moeder mee op stap.

In het voorjaar krijgen kinderboerderijen, dierenpark en asiel veel telefoontjes van mensen over 'ontsnapte' eenden. Het zijn wilde eenden die een rustig plekje zoeken om te broeden. Je moet ze niet voeren want dan gaan ze niet meer verder zoeken naar een echt veilig broedplekje waar ook water in de buurt is. Een vrouwtjeseend broedt in lang gras of in een knotwilg of boven op een muur. De acht tot tien eieren broedt ze uit in 4 weken. De pasgeboren kuikens moeten vaak een flinke smak maken voor ze het water bereiken. Het duurt even voordat ze hun moeder weer teruggevonden hebben.

Wijs met Weesjes

- **Jonge dieren: blijf er van af**

Jonge vogels uit open nesten (merels, duiven) vliegen meestal te vroeg uit en leren stapsgewijs vliegen. Meestal zijn de ouders in de buurt, maar durven er niet bij te komen als jij er bij blijft staan.

- **Niet proberen ze zelf groot te brengen**

Er zijn mensen die een 'moederloos' jong mee naar huis nemen. Zij proberen het groot te brengen. Soms lukt dat. Meestal niet. Als het al lukt, raakt zo'n dier wel aan mensen gewend maar zal nooit echt tam worden. Wat ga je er mee doen als het groot is? Gevangen houden? Vrijlaten, waar hij niet weet wie z'n vijanden zijn, maar waar hij wel zijn voedsel moet zoeken? Een jonge duif die door mensen is grootgebracht, zal niet snel meer vertrekken. Als hij groot is, gaat voor de meeste mensen de lol er vlug van af. Naar een andere plek wegbrengen helpt niet, hij is eerder thuis dan jij.

- **Vraag raad aan de mensen die er verstand van hebben**

Dierenambulance Limburg Zuid Tel. 0900 – 4433224 (50cpm) www.dalz.nl
Natuurhulpcentrum Opglabbeek Tel.: 00 32 89 85 49 06 www.natuurhulpcentrum.be

Wat dan wel?

- Dieren naar een veiliger plek brengen als dat nodig is. Bijvoorbeeld van de stoep naar een plekje onder de struiken.
- Uit het nest gevallen vogeltje terug zetten in nest als je er op een veilige manier bij kunt. Vogels ruiken niet of iemand aan hun jongen heeft gezeten en zullen het gewoon verder verzorgen. Tenminste, als jij er niet bij blijft staan !!!
- Een uit de boom gewaaid nest met hulpeloze jongen kan overgeplaatst worden in een margarinekuipje. Prik gaatjes in de bodem en aan de zijkanten zodat de regen weg kan en je het met binddraad kunt vastmaken. Doe er wat keukenpapier in. Vraag je ouders of ze het op een veilige manier kunnen vastzetten op de plek van het oude nest of in de buurt daarvan in een vork van takken. De kans is groot dat de ouders de jongen blijven verzorgen. Tenminste, als jij er niet bij blijft staan!!!
- Nestkastje voor vogels zo plaatsen dat katten er niet bij kunnen komen en de kat even binnenhouden als de jonge vogels in de tuin uitvliegen.
- Geen dieren voeren als het niet nodig is! Meer voer betekent meer dieren. Alleen in strenge winters vogels bijvoeren.